

Koldingbogen

ÅRSTAL:	2015
FORFATTER:	Lene Wul
TITEL:	Slægt skal følge slægters gang
KORT RESUME:	Indledning til Koldingbogen 2015

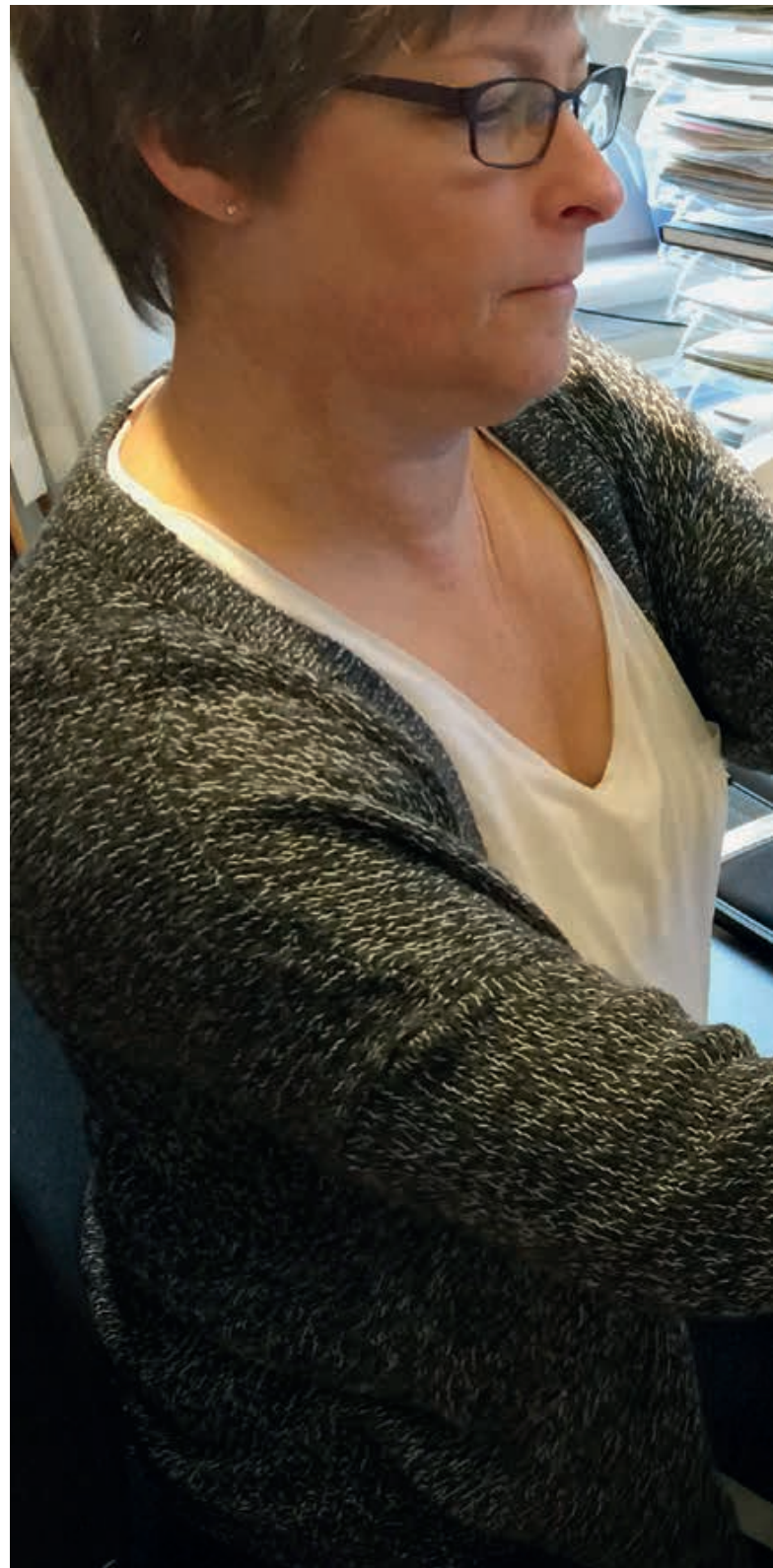
Slægt skal følge slægters gang

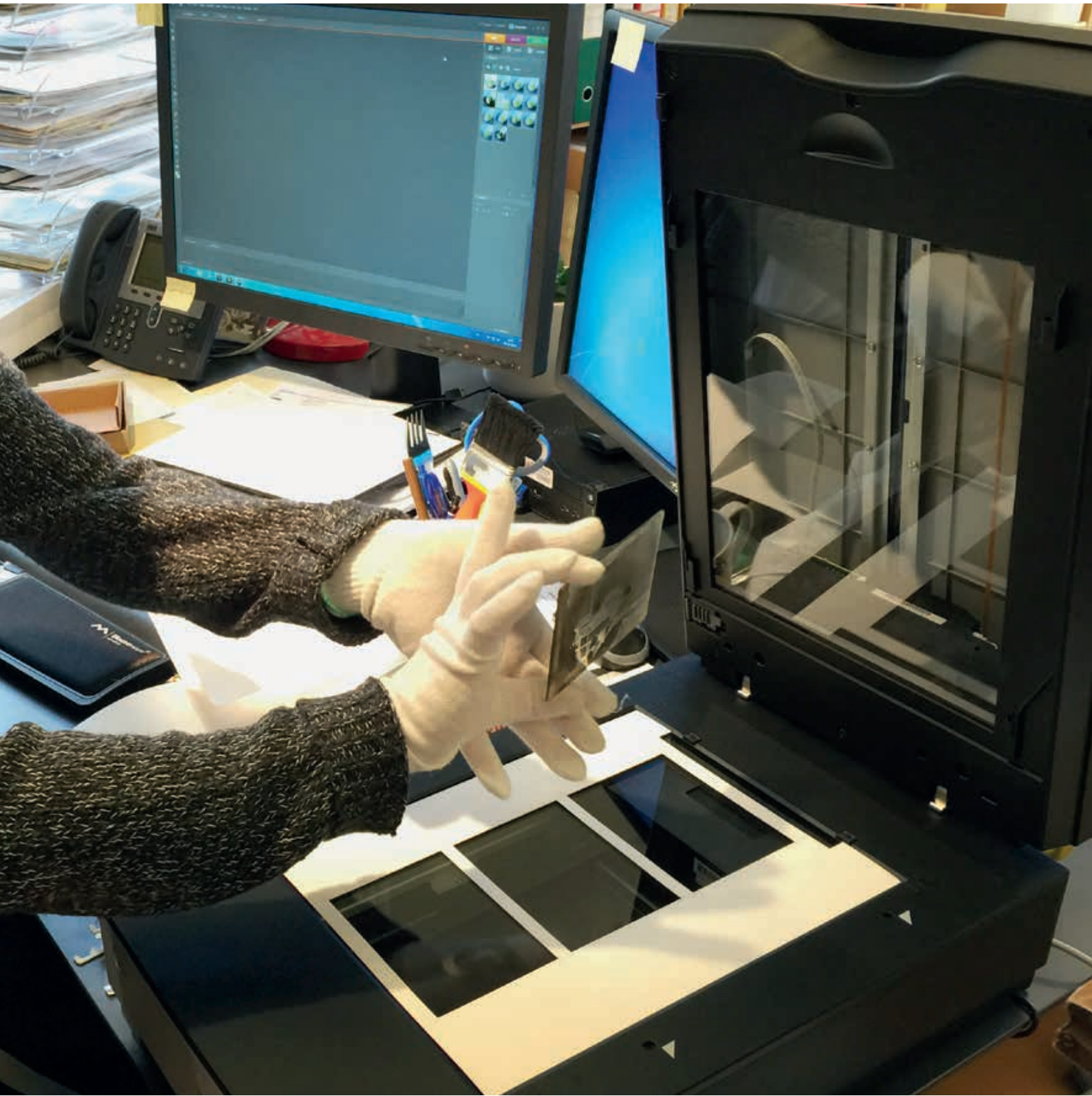
Lene Wul

“Tider skal komme, tider skal henrulle, slægt skal følge slægters gang”. Sådan skrev salmedigteren B. S. Ingemann i 1850. Siden har disse strofer fulgt generationer af danskere helt op til vor tid. Ingemann var kendt for sine historiske romaner, der med sine nationale holdninger kom til at spille en stor rolle i samtidens nationalromantiske vækkelse. I dag vækker romanerne ikke samme brede genklang, men hører en anden tid til.

Alligevel påkalder Ingemanns ord: *“slægt skal følge slægters gang”* stadig genkendelse og har tilmed fået en ny aktualitet i form af en stærkt stigende interesse for slægtshistorie indenfor de seneste årtier. Der er tale om både en international og national trend, som blandt andet afspejler sig i det voksende antal danskere, der gør brug af Myheritages eller populære seerprogrammer som *“Ved du hvem du er?”* og *“Spørløs”*, der udtrykker et fælles behov for at opsøge og udforske de rødder, som det moderne menneske udspringer af.

I vores globaliserede verden og med flygtige venskaber på sociale medier som Facebook og Twitter, kan der konstateres et voksende behov for fordybelse og rødder. Ligeså kalder sammenbruddet af de store fortællinger på et alternativ, der kan sikre sammen-

hængskraften både personligt, lokalt og nationalt. Der tales således om individets tidsalder, som har betydet et brud med det traditionelle familieliv. I Danmark har vores velfærdsmodel på sin vis været med til at 'aflive' den nødvendighed, at flere generationer var samlet under samme tag eller tæt på hinanden. Familiens historie bliver derfor noget, der er nødvendig at 'studere' og ikke længere noget, der (op)leves sammen. Samtidig er anderledes familiekonstellationer og familieforhold en del af den nye virkelighed. "Dine, mine og vores børn" er blevet mantraet, når sammenbragte familier skaber en ny slags kernefamilie af både biologiske forældre, bonusforældre og papsøskende. Der navigeres ind og ud af disse nye konstellationer samtidig med, at der fornemmes et fornyet behov for at dykke ned i familiens og slægtens historie.

Slægten er vores individuelle bånd til fortiden. Gennem slægten udfoldes både de personlige og familiemæssige fortællinger, der er med til at give os identitet, men også nogle af de samfundsmæssige transformationer, der har omgivet slægtsled efter slægtsled.

Slægtshistorien er også en del af arkivets egne rødder. En stor del af landets mere end 400 lokalhistoriske arkiver er bygget på denne interesse for slægtshistorien. Vort eget arkiv er ingen undtagelse, og i 50-året for arkivets grundlæggelse er det værd at erindre, at hovedmanden bag arkivets oprettelse

Peter Fischer-Nielsen selv var meget slægtshistorisk interesseret. En interesse han havde overtaget fra sin far.

Det har derfor været et oplagt valg at vælge slægt og familie som årets formidlingstema i 2015. Det blev oven i købet skudt i gang med et helt usædvanligt fund i arkivets egne magasiner i begyndelsen af året. Her fandt vi en hidtil ukendt samling, bestående af nogle af landets ældste negativer – de såkaldte kolloidum glasplader. Fotografen var Koldings første fastboende fotograf Dines Christian Jochum Pontoppidan Aagaard, der havde sit atelier i Rende-banen fra 1857 til 1880. Samlingen består af omkring 1.800 portrætfotos med en række af de gamle slægter fra Kolding og omegn, hvoraf flere satte sit præg på byen og egnen.

Fundet af Aagaards glaspladesamling har præget en stor del af årets formidlingsaktiviteter. Tillige har vi arbejdet med arkivets vision, hvor vi gennem vore samlinger skal fungere som et nytænkende og unikt historisk værksted. Derfor valgte vi at gribe arbejdet an på en anderledes måde. Det blev besluttet at invitere interesserede borgere ind bag kulissen til vort arbejde med rensning, scanning og registrering af Aagaard-samlingen. Det skete i form af en blog, hvor vi formidlede hele vores proces og arbejde med projektet. Den 13. januar blev www.aagaardsbilleder.dk skabt og til dags dato (20. oktober 2015) har sitet haft knap 33.000 besøg i løbet af de ni måneder.

Sammenlagt med besøgene på arkivets hjemmeside, KoldingWiki og mitstadsarkiv.dk har arkivet i årets første ni måneder haft over 70.000 digitale besøg. Hertil kan tilføjes trafikken fra Historisk Atlas, arkiv.dk samt Facebook og Instagram. Dette understreger med alt tydelighed, at der ligger et kæmpe potentiale, når vi taler om digitale brugere i relation til stadsarkivet og dets samlinger.

Aagaard-bloggen udviklede sig meget hurtigt til et egentlig crowdsourcing-projekt, hvor entusiastiske brugere over hele landet har hjulpet og hjælper med at tyde og fastlægge navn, identitet og tilhørsforhold på personerne på de 1.800 glasplade-portrætter. Det har gjort det muligt, allerede inden samlingen er færdigbehandlet, at sætte den aktivt i spil i flere forskellige sammenhænge. Lige fra re-enactment af Aagaards fotografiske atelier, udgivelse af en foto-bog, byvandring i Aagaards fodspor til levering af et foto-datasæt til dette års kulturarvshack; hack4.dk, der blev afholdt i DR-byen. Endelig var det også med udgangspunkt i Aagaards slægter, at samarbejdet med Koldingbibliotekerne omkring festugeprojektet *På kant med slægten* udfoldede sig.

Samarbejde var også kodeordet, da Mungo Park og arkivet gik sammen om at give publikum til forestillingen *Anne Marie gift Carl-Nielsen* en anderledes oplevelse, idet det var muligt til et begrænset antal forestillinger at kombinere forestillingen med en byvandring, der introducerede deltagerne til Anne

Marie Carl-Nielsens tilstedeværelse i byrummet og hermed gav et historisk blik på hendes univers og kunstneriske værker.

Også arkivets nystartede uddannelsestjeneste har arbejdet med familien på flere måder. Blandt andet fik en 6. klasse mulighed for at bruge deres egne familiehistorier til at åbne op for temaet *De glade tressere*.

Slægten og familien er således aktuel som aldrig før, og der er mange forskellige vinkler at angribe emnet fra. Det vidner dette års artikler også om, der spænder vidt fra store slægtshistorier til hverdagsagtige erindringsglimt fra fortidens mange måder at være familie på. En stor tak til alle bidragsydere til årets bog, som hver på sin måde har løftet et flig til fortidens slægter og familie.

Koldingbogen er et fælles værk, der skabes i samarbejde med borgerne, men også arkivets medarbejdere og frivillige bidrager hver på sin vis til, at bogen kan blive en realitet, hvilket de også skal have en behørig tak for. Ligesom vore sponsorer fortsat og trofast holder fast i traditionen i at støtte årets Koldingbog. Til sidst skal lyde en tak til Kulturudvalget, der også i år er med til at sikre, at Koldingbogen kan udkomme og fungere som et værk, der er med til at understøtte hele kommunens sammenhængskraft.

Rigtig god læselyst!